

SLOVENIJA

THE SLOVENIA The only South Slavic Newspaper in Wisconsin.

OFFICIAL ORGAN OF THE SOUTH SLAVIC BENEVOLENT SOCIETY "SLOGA" OF WISCONSIN.

URADNO GLASILO JUGOSLOVANSKE PODPORNE ZVEZE "SLOGA" V WISCONSINU.

NO. 25. ST. 25.

MILWAUKEE, WIS., JUNE 23, 1916 — 23. JUNIJA 1916

VOL. 2. LETO 2.

"Entered as second - class matter December 22, 1915, at the post office at Milwaukee, Wisconsin, under the Act of March 3, 1879."

POMOČ STAROKRAJSKIM ROJAKOM - ZGODOVINSKA NALOGA AMERISKIH SLOVENCEV

Med grobovi smo.

Ni malo teh grobov; na tisoče in tisoče jih je že in še ni konca; — novi se odpirajo vsaki čas, vsaki hip, neprestano. Smrt žanje kakor še nikoli poprej. Smrt slavi svoji največji in najmagovnejši triumf.

Najboljše pada, cvet narodov pada; cvet slovenskega naroda je padel, je strtl, uničen, skoraj že lahko rečemo, da ga ni več! Vse najboljše je že šlo v nenasitno žrelo, a še ni zadosti! Še, še in še, do zadnjega, se zahteva! Brez razlike na kako prepričanje ali naziranje, vse gre eno in isto pot - - - v pogin. Malo nas je, a še to mora izginiti! Usoda, kako neprizanesljiva si slovenskemu narodu!

Čemu plakanje, čemu solze, čemu vzdih, jadikovanje, žalovanje in obup ob grobovih? Vse to je zastoj. — Grobovi so mrtvi in neizprosni.

Prepustimo solze, jadikovanje in drugo tugovanje materam, udovam, izvoljenkam, sirotam, pohablencem in starcem, ker to je vse, česar so zmožni pri danih razmerah. To je njihov delež. Nihče ga jim ne more odvzeti!

Od nas, ameriških Slovencev, ki smo tako daleč od "doline krvi in gorja", da nas krvavi valovi ne dosežejo, čeravno besnijo z brezprimerno divjostjo in čeravno pljuskaajo daleč čez svoje meje, ki smo tako daleč, da nam more biti strašna evropska tragedija v nekako zabavo, za predmet resnih in neresnih prerkanj, za pretvezo nizkotnim osebnostim, — od nas pa tirja ta zgodovinsko važni čas drugih nalog, — dejanske pomoči, kakršne smo pri svojih najboljših močeh zmožni: za enkrat **denarne podpore**. In ta pomoč našim rojakom v starem kraju je zgodovinska naloga nas ameriških Slovencev.

Malo zahteva od nas ta zgodovinski čas! Malenkostna je ta zahteva, naravnost neznatna, če jo tudi izvršimo do skrajnih mej svojih zmožnosti, v primeri z našimi rojaki v domovini. Samo par centov, par nikljev, par desetice, ali par dolarjev; morda si nam ne bo treba prihraniti niti enega grizljaja, morda samo en kozarec pive, morda samo urico zabave; kaj je to v primeri s ceno, ki jo plačuje naš narod v Evropi za prisostovanje tej tragediji vseh tragedij. Kaj je to? — Koliko potrošimo po nepotrebnem, napolnopenotrebnem, da, često proč vrženo, ali izdano celo v svojo lastno škodo! In sedaj se li naj pomišljamo in se izkažemo za kukavice v slučaju, ko je treba plačati zgodovini tribut sedanjega epohalnega časa, ko je treba, da izvršimo svojo zgodovinsko dolžnost!? — Ne! Ne! To ne sme biti, to bi nam utisnilo neizbrisljivo znamenje skrajne moralne korumpiranosti; to bi nam vzelo pravico do eksistiranja med drugimi narodi v svobodni Ameriki! Upajmo, da niti od daleč nismo še tako globoko zabredli! — Toda — dokaz za upravičenost našega upanja naj doprinese bodočnost!

* * *

Naj bo izid evropske vojne kakršenkoli hoče, naj pridejo naše dežele pod katerokoli vladno hočejo, Slovenci bodo po vojni narod brez življenske sile, telo s strto hrbtenico, ležeče ob odprtem grobu. Vsak, še tako majhen stresaj, še tako majhen pritisk bo pahnil naše narodno telo v grob, iz katerega ne bo izhoda, ne upanja na vstajenje. Pred očmi moramo namreč imeti žalostno dejstvo, da je cvet našega naroda ostal, oziroma bo ostal na bojnih poljanah. Kar bo ostalo od slovenskega naroda, bodo od gorja onemeli starci, od solza, britkosti in garanja izsušene žene, in od pomanjkanja izžeta mladež! To bo slovenski narod po vojni! —

Kakšna usoda čaka ta naš ubogi narod?

Boj za vsakdanji kruh, za borno eksistenco bo brez dvojbe tako hud, da onemogoči najmanj za eno celo generacijo vsako obširnejše kulturno stremljenje; kajti sestradanega človeka edina želja je — kos kruha; dokler tega ni, je zanj vse drugo brez vrednosti. Čemu naj bodo umirajočemu človeku kulturna stremjenja?! Za kos kruha bo voljan prodati samega sebe, ako bo sila dovolj velika, in kdo mu more zameriti! Bodočnost slovenskega naroda bo postavljena na tehtnico. Njegova teža bo tako neznatna, da ga bodo razmere lahko odtehtale, ako jim mi, ameriški Slovenci ne priskočimo takoj po vojni na pomoč z znatno podporo!

Sovražnik našeg anaroda, ki nas hoče potujčiti v enem letu, je tako nestrpen, da niti konca vojne ne more počakati, da bi izvršil satansko delo. Že sedaj, ko naš narod krvavi zanj iz stotisočeri ran, že sedaj ga plačuje z vnebopijočimi krivicami za njegove (Dalje na tretji strani)

IZ BOJIŠČ

Ruska ofenziva, katera se je začela v Bukovini, se še vedno na daljuje. Rusi so zavzeli Černovice in s tem so odstranili nevarnost, da bi Avstrijci vpadli v Besarabijo. Rusi so prekoračili reko Prut ter pritiskajo avstrijsko desno krilo nazaj proti Karpatom, med tem so avstrijske in nemške čete započele z ofenzivo v Volhiniji. Vsi napadi so bili odbiti, toda odločitev še ni padla. Posrečilo se jim je tudi zadržati Ruse, ki so hoteli prekoračiti Stir in Stokhod reko v okrožju vzhodno od Tarnopola. Rusi so še vedno vzhodno od Kovel in Vladimir Volinski.

Skratka rečeno, vrše se še vroči boji ob Stir in Stokhod proti Kovelu brez kake odločitve. Obe strani se hvalite z nekolikimi pridobitvami pri napadih in protinapadih. V okrožju Kremenec, južno od Dubno, se bojujejo ruske čete zelo trdovratno v smeri proti Brodi in Lemberg železnici. Južno od Tarnopola ob Stripi je stanje neizpremenjeno.

Iz Berolina in Pariza poročajo hudo bombardiranje pri Verdunu v okrožju Thiamont, Vaux, Chapitre in Souville, kar kaže, da bodo Nemci skušali osvojiti te kraje z infanterijskim napadi, kateri slede vedno, kadar so opravili topovi svojo grozno delo. Na ostali črti pa nadvladujejo le manjši boji.

GLEDALIŠČE NA ULICI

Pravo gledališče se je vršilo v nedeljo popoldne, katerega se je udeležilo 500 prebivalcev južne strani in ki je trajalo skoraj eno uro.

Predstava se je začela, ko je policman A. Brandt prišel na dom Eighteenth in Greenfield aves, da bi arestal H. Weber-ja, zaradi zapustitve družine. Ko je stražnik vstopil v hišo od zadaj, je Weber zbežal od spredaj na cesto ter letel severno po 18. ave, stražnik pa za njim. Ker ga ni počakal, je vstrelil za njim.

Vsled poka se je nabralo naenkrat mnogo ljudi, ki so sledili stražniku. Weber je pribežal do nekega avtomobila, v katerega je skočil. Stražnik je zopet ustrelil, množica pa je narastla med tem že skoraj na 500 oseb. Stražnik je dobil neki drugi avto in oba sta drvela po cesti. Ko sta dospela do 21. ave in Scott st, je zapazil voznik avtomobila, v katerem se je vozil Weber, zakaj se gre ter ga je zapodil dol. Nato je Weber zbežal na 1. ave in Mineral st., kjer je upešal ter bil končno vjet.

Weber ima tri otroke. V ponedeljek je bil izročen municipalnemu sodišču v obsodbo.

ZAPLET LJAJI Z MEHIKO GROZE Z VOJNO

Kar je že bilo dolgo za pričakovati, to grozi sedaj, da se uresniči. Amerikanski kapitalisti imajo v Mehiki svoje velike interese, to je, oni posedujejo v Mehiki ogromno premoženje ter bi bilo vsled tega za nje velikanske važnosti, ako bi se hotela jih usmiliti Amerika ter pričeti vojno z Mehiko in jo na vse zadnje spraviti pod svojo oblast. To se je pokazalo jasno tedaj, ko so mehiški banditi napadli prvič ameriške prebivalce tostran Rio Grande. Obdolžilo se je tega dejanja Villa-ta, akoravno ga ni nihče videl. Zahtevali so takoj taisti, ki imajo v Mehiki interese, da se gre Villa-ta lovit. In zgodilo se je to. Ampak Villa-ta še do danes nimajo.

Ameriška vlada je bila prva, ki je priznala Carranza-ta kot odgovornega vladarja Mehike. In ravno isti Carranza hoče danes povrniti zlo za dobro; iz kakšnega namena, se ne ve. —

Carranza je zahteval od Združenih držav, da odpokličejo svojo vojaštvo, ki se tačas zabava z brezvspešnim lovom na Villata. Wilson je poslal Carranza to, v kateri se poudarja, da se tej zahtevi ne bo ugodilo, ker se mehiška vlada ni potrudila, da bi ščitila bandite in ščitila ameriške pravice ter kaznovala bandite; mesto tega jim je skoraj celo šla na roko. In sedaj Carranza grozi, da bo ameriške čete napadel, ako se še bodo dalje časa mudile v Mehiki.

Ker se je bati, da Carranza uresniči svojo grožnjo, so Združene države vsled tega odredile na mejo milico iz vseh držav, zaradi česar je nastalo med nekaterimi razburjenje, češ, da je že vojna z Mehiko. Gotovo je, da bi se zamoglo to uresničiti in ravno tako je gotovo, da se zamore vojna še preprečiti.

INTERESI V MEHIKI, KI ZAHTEVAJO KRI

Izvrševalni odbor socialistične stranke v Chicagu je poslal predsedniku Združenih držav protest v katerem se navaja, da znaša mehiško vso premoženje \$7,000,000,000, od katerega lastujejo Amerikanci \$4,000,000,000 ter bi bil namen vojne z Mehiko le, da se anektira del Mehike. Ako je treba braniti Združene države, se naj ameriške čete postavijo le na to stran reke Rio Grande kot straža.

Napadi na Ameriko so bili inspirirani od strani ameriških interesov in bi vojna toraj ne bila družega kot izmenjava ameriške krvi za ameriško zlato.

SOKOLI KOT ZMAGOVALCI

V nedeljo je imelo v Pabst parku skupen piknik pet telovadnih društev in sicer South Side, Bahn Frei, Milwaukee, Helvetia Turn Verein in Sokol. Navzočih je bilo več kot 10,000 oseb. Sokoli so zmagali v tekmi ter si priborili srebrno čašo.

Po tekmi so se vršile telovadne predstave. Piknik se je končal s plesom in z oddajo daril.

Pa da ne bo kdo mislil, da so to bili slovenski Sokoli; Slovenci smo še premalo zavedni, da bi gojili sokolsko društvo!

KAZNOVAN ŽENIN

Frank Gaffka, 21 let, je stal pred sodnikom Backus, obdolžen, da je ukradel uro zlatarju H. Kupper-ju na Muskego ave. Prižal se je krivim. Za njega je prosila njegova 19 letna nevesta M. Gapinski, ki se nahaja v delikatnem stanju, rekoč: "Ljubim ga, sodnik, napravila bom iz njega poštenega človeka." Vzlic tega ga je sodnik obsodil na dve leti v Waupun, ker je že bil večkrat zaradi slične obdolžitve na sodišču.

DRŽAVNA KONVENCIJA SOSIALISTIČNE STRANKE

Na konvenciji socialistične stranke za državo Wisconsin, katera se je končala v nedeljo popoldne, se je sprejel sledeči državni tiket:

Governer — Rae Weaver iz Beaver Dam.

Podgoverner — Ellis B. Harris iz Superior.

Tajnik za državo — George Hampel iz Milwaukee.

Državni blagajnik — John J. Handley iz Milwaukee.

Generalni pravnik — Gerrit Thorn iz Oshkosh.

Senator Združenih držav — Sodnik Richard Elsner iz Milwaukee.

OLJNATA POLJA AMERIKANCEV V MEHIKI

Ena ameriška družba, poznana pod imenom Mexican Petroleum Co, ustanovljena po postavih Delaware v l. 1907 ima v svojih rokah okoli 95 odstotkov kapitala od štirih družb, od Mexican Petroleum Company of California, Hausteca Petroleum Co. in Tuxpam Petroleum Co, katere lastujejo ali kontrolirajo 550,000 akrov zemlje, na katerih se pridobiva olje.

POŽIVINJENI OČE.

Porota je spoznala krivim v municipalnem sodišču 42 letnega August Heuer, ki je bil obdolžen krvooskrumbe zaradi svoje petnajstletne hčerke.

"SLOVENIJA"

The Slovenia

Tednik.

Izhaja vsaki petek.

Izdajatelj: Družba Slovenija.
296 Grove St., Milwaukee, Wis.
Naročnina:

Vse leto \$1.50
Pol leta \$-.75
3 mesece \$-.40

"THE SLOVENIA"

Weekly.

Publisher: Slovenia Publs. Co.
Owned by F. X. Veranich.
296 Grove St., Milwaukee, Wis.

Subscription.

One year \$1.50
6 months \$-.75
3 months \$-.40

TRGOVINA IN STRANKE

Slovenci smo znani v splošnem da nismo trgovski narod; niti v starem kraju, niti tukaj. V starem kraju zato ne, ker nam manjka potrebni kapital, drugi pa, ker nam je manjkalo prepričanje, da je v sedanjih razmerah trgovina za napredek celokupnega naroda potrebna. Drugače pa je tukaj. Slovenci smo v veliki večini poljedeljski narod in taisti, ki smo zapustili rodno grudo, smo bili večinoma vsi člani poljedeljskega razreda.

Zatorej se ne smemo čuditi, da nimamo tukaj prave trgovske podlage v Ameriki, kjer je trgovina in obrt tako važen faktor v vsem življenju. Iz poljedeljskega naroda smo postali tukaj nenkrat industrijski delavci; prišli smo v popolnoma nove razmere, ne samo življenske, ampak tudi delavske. In vsem tem razmeram smo se morali najpreje privaditi ter se prilagoditi povsem novim običajem. Vsled tega nam ne more zameriti nihče, ako smo ostali vedno le delavci.

Marsikdo je mnenja, da nam je trgovina nepotrebna, ker predstavlja kapital, ki izkorišča delavce ter jo moramo vsled tega sovražiti in se proti njej boriti. To je popolnoma napačno mnenje, katerega so nam sugestirali nekateri naši voditelji. To je že resnica, da nam predstavlja trgovina kapital in ravno vsled tega bi morala biti naša delavska dolžnost, da dobimo v sedanjih razmerah to v naše roke, da bomo imeli to sredstvo in kot nekako orožje, s katerim se bomo lahko borili uspešno proti sovražniku, ki nas sedaj izkorišča. Skušnje so nam pokazale in nam še kažejo, da pod sedanjim družabnim redom ne moremo storiti brez denarja ničesar; vse organizacije, unije, politične stranke zbirajo denar in ravno tako iste, ki se bore proti kapitalu. Ne hote mora priznati vsakdo, da stranka napreduje vedno bolj, ako ima med seboj može, ki so financijelno na dobrem stališču, ker taki lažje žrtvujejo več za svoje prepričanje kot pa taisti, ki se mora boriti noč in dan, da vsaj za silo preživi sebe in svojo družino.

Iz tega je razvidno, da bomo mnogo hitreje in uspešneje napredovali, ako bomo financijelno močni in dobro podkovani. Da pa to dosežemo, je potreb-

no, da se posvetimo trgovini, najsižebo katera hoče, samo, da je poštena in da se ne izkorišča ž njo, mesto da trgovino in obrt zaničujemo.

Nekaka dolžnost voditeljev vsake stranke bi bila, da bi svoje člane vzgajali in vzpodbujali tudi v tem oziru in marsikdo bi jim bil zato še zelo hvaležen. Nekateri voditelji se boje, da bodo potem somišljeniki odpadli od svoje stranke, ako bodo morebiti financijelno močnejši ali uživali malo več blagostanja kot delavci, ki si služijo kruh s težkim delom. Ako je somišljenik stranke izobražen ter tudi v srcu pristaš svoje stranke, to je, da se ga je vzgojilo pravilno in se ga ni napravilo samo fanatika, takšen bo ostal zvest svojemu načelu, če tudi ne bo vrtel krampa v roki.

Ako pa se je napravilo iz somišljenika fanatika, to je, da se ga je izobrazilo le na ta način, da si predstavlja za napredek neslogo in udrihanje po nasprotniku — taki somišljeniki so le suhe veje svoje stranke, ki rade odpadejo, ako le potegne mali vetrič — kakor hitro začutijo, da so si svoje stališče malo izboljšali.

Že zgoraj smo omenili, da smo Slovenci ubožen narod ter ne predstavljamo v trgovini ničesar; vsled tega tudi nismo delodajalci, da bi kdo služil svoj kruh pri nas. Odvisni smo skoraj popolnoma od tujcev oziroma od drugih narodnosti. Glede tega je dobro posnemati naš bratski narod Čehe; oni imajo dobro razvito trgovino; amerikanizirali so se, da so dobri Amerikanci, obenem pa so zelo zavedni v narodnem oziru in marsikateri Čeh ima pri njih dobro mesto, kakoršnega bi ne mogel dobiti pri drugem narodu.

Napačno je mnenje, kot ga imajo mnogi, da je narod treba izobraziti le za svojo stranko, narodnost pa da se naj pusti popolnoma pri miru; češ manj bodo narodno zavedni, tem boljši člani bodo za stranko; na ta način si vzgoje mnogo fanatikov. Kdor bo pravilno narodno zaveden, ta bo tudi dober somišljenik svoje stranke, tak bo imel karakter in ne bo "švigašvaga" ter bo dostopen za vsako splošno koristno idejo. In na to mnogi naši voditelji tako radi pozabijo, ker so mnenja, da je narodnost docela nepotrebna stvar; ampak prišel še bo čas, ko bodo morali to resnico pripoznati, ako bodo hoteli imeti trajen uspeh in ne samo začasnega.

Ako bode narod izobražen pravilno in mu bomo pomagali do boljšega blagostanja že v sedanjih razmerah ter ga ne bomo tolažili samo s tem, kar se še ima enkrat zgoditi v doglednem času, mu bomo koristili zelo veliko ter želi za to njegovo priznanje; ako ga bomo vedno tolažili le s prihodnostjo, bo postal narod enkrat nestrpen ter ne bo več zaupal našim besedam!

Vemo, da bo kdo prišel in rekel, za kapitalizem agitiramo, ako priporočamo rojakom, da se financijelno okrepe; kdor ima le količkaj treznih misli, bo pa moral priznati, da bomo vsi naše cilje dosegli veliko lažje, ako bomo imeli kaj "pod palcem", ka-

kor pa taisti, ki je odvisen dneвно od delodajalca za svoje življenje.

PLATFORMA SPREJETA NA KONVENCIJI SOCIALISTOV V DRŽAVI WISCONSIN

V nedeljo je bila sprejeta v Racine sledeča platforma socialistične stranke v Wisconsinu:

Socialistična stranka je izraz ameriške politične stranke mednarodnega gibanja modernega delavskega razreda za boljše prehrano, boljše bivališče, dovolj spanja, več prostega časa, več izobrazbe in več kulture.

Pod sedanjim sistemom se družba razceplja hitro v dva razreda, v bogatega in ubogega, v kapitalistični razred in v proletarijat. Eden razred dela brez uživanja, drugi pa uživa brez dela.

Mezdni delavci v mestih in farmerji so glavni pridelovatelji v tej deželi. Pri sedanjem ekonomičnem sistemu sta izkoriščana oba vprid kapitalističnega razreda, delavec pri prodaji svoje telesne moči, farmer pa pri prodaji svojih pridelkov. Oba sta izkoriščana pri nakupu vseh življenskih potrebščin.

Končni cilj stranke

Končni cilj stranke je oprostiti pridelovatelja in odstraniti kapitalističnega sistema. V ta namen organiziramo pridelovalne razrede v mestih in na deželi v politično stranko, da dobi kontrolo nad vladnimi močmi.

Najbolj karakteristični izraz sedanjega ekonomičnega sistema je trust in monopol.

Elektrika, para in moderne iznajdbe so uničile pridelovanje v mali meri. Kokurenca je premagala konkurenco. Veliki tovarnar napravi monopol kot neizogibno stanje. In trust in monopol sta tukaj, ako ga mi želimo ali ne. Edino vprašanje nastane, ali naj bodo javni ali privatni monopoli.

Trusti in monopoli

Ampak privatni monopol in trusti so dokazali, da današnji dan imajo kapitalisti v rokah moč, da lahko določijo, koliko me sa in koliko kruha smemo jesti; koliko smemo potrositi za premo g in koliko za olje; kako lepo ali kako ubožno se naj oblačimo in stanujemo; kako vrsto pohištva da smemo rabiti in v kaki rakvi se nas naj zagrebe. Oni zamorejo storiti to s tem, da nastavijo cene za vse stvari. V kratkem rečeno, trusti določijo, kako bolani ali kako zdravi naj bomo ali kako dolgo naj živimo.

Postava, kako rešiti vprašanje trusta potom regulacije je nemogoča. Kjer se je to skušalo, se ni obneslo nikjer ter se je opustilo. Privatni interesi nadvladujejo kongres, postavodajo in sodišča ter izvrševalne in upravljajoče uradnike v takšni meri, ki napravi takozvano vladno kontrolo kot norčevanje. Edina rešitev je, da se privaten monopol spremeni v javno lastovanje demokratično kontrolirano in to je socializem.

Osvoboditev od izkoriščevalcev

Socialistična stranka zahteva, da se iztrga proizvajanje te dežele izpod kontrole majhnega števila neodgovornih mož, kate-

rih edini namen je, nas izkoriščevati do skrajne potrpežljivosti ne glede na človeško življenje in blagostanje.

Protestiramo proti hlimbi kapitalističnih strank, demokratov in republikancev, ki se še vedno hlinijo, da se ne strinjajo v principu. Odstranili so vse razlike med seboj in mestnimi vladami. Padli so v blazno tekmovalstvo za javne urade in plutokračne naklonjenosti. Nimajo zaupanja delavcev, ki so jih nesramno varali.

Z ozirom na vse to, social demokratska stranka države Wisconsin prizna zopet zvestobo principom in platformi socialistične stranke v Ameriki in predlaga točasno sledeči program za politično delovanje v tej državi:

Državna in mestna platforma

1) Mi smo za kolikor največ mogočo občinsko domačo vladno ter bodemo podpirali vse tozadevne odredbe.

2) Zahtevamo iniciativo, referendum in pravico odpoklica in proporcionalno zastopništvo.

3) Zahtevamo novi sistem obdačenje za državo, ki naj vsebuje samo sledeče: (a) Asesment in obdačenje vse zemlje cele vrednosti izvzemši izboljšanja. (b) Zvišanje podedovalnega davka na velike dedščine. (c) Dohodninski davek se naj odmeri tako, da se bo zvišal državni prejemek na velike dohodke; naj bodo prosti dohodki do \$2000. (d) Strinjamo se s tem, da so izvzeta posestva, ki se rabijo samo v bogoslužje, za šolo ali le v dobrodelne namene, ne pa oprostitve davka na posestva, katera lastujejo verske družbe v svrhu špekulacije ali, da se vrednost zviša ali da se iz njih dobiva dohodke ali da se dela ž njimi trgovina.

4) (a) Nobenih pravic se naj ne dovoli več na vodne sile privatnim podjetjem. Vse pravice do vodnih sil, ki se zamorejo preklicati, se naj preklicajo in vodne sile se naj postavijo pod kontrolo države. (b) Lastništvo in izkoriščanje vseh naravnih virov vseh vodne sile, glavne vodne sile, glavnih vodnih rezervoarjev in rud, naravnost od države, da zamorejo produkti in energija prinesiti kar največ mogoče do-

(Dalje na tretji strani)

NAJBOLJŠE OBLEKE

IZDELUJE, CISTI, LIKA, PO-
PRAVLJA IN BARVA STARE
V VSESTRANSKO ZADOVOLJ-
NOST VSEGA OBČINSTVA PO
NIZKI CENI

JOHN KRAINIC
296 GROVE ST.

AHRENS and VAHL

Obuvala za vso družino
355 GROVE STREET

REZEL & BENDA

SE PRIPOROČAVA CENJENEMU OBČINSTVU ZA IZDELOVANJE IN
CISTENJE OBLEK VSEH VRST.
5124 NATIONAL AVE., vogal 52nd AVE., WEST ALLIS
Telefon West Allis 456 L.

ARTHUR J BRETT

POGREBNIK

281 Reed Street

TELEFON HANOVER 471

FARME

Ako ste namenjeni kupiti obdelano ali neobdelano farmo, pišite po pojasnila o farmah Ashland Co., Wisconsin. Tu je več Milwaučanov kupilo zemljo.

LEO ZAKRAJSEK
ASHLAND, WIS.

THE WEST ALLIS STATE**BANK**

WEST ALLISKA DRŽAVNA

BANKA

Varna - Močna - Pomagalna
Pri nas nalaga veliko Slovencev

svoje prihranke.

Mi želimo vse Slovence.
Časovne vloge.

Plačamo **3** od sto obresti.
WEST ALLIS, WIS.

VIL. J. GRONEWALD

Licencirani pogrebnik
in maziženik

Brezplačna poraba privatne kaplj.

Cene nizke.

347 REED ST. med National Ave.
in Walker St. MILAUEE.

Telefon Hanover 4497

SALOON IN PRENOČIŠČA

Točim dobro Gutsch pivo
in dobro vino. Fine cigare.
Prigrizek vsaki čas zastoni.

JOE FLUDERNIK

735 Indiana-av, Sheboygan, Wis.
Se priporočam cenjenim rojakom

TEL. HANOVER 3798-X

THOS. M. REYNOLDS

GOSTILNA SAMPLE ROOM

298 GROVE STREET

NAJ CENEJE!
Za NEŠLIJVe!
HITREJE!

POŠILJA

Denar v staro domovino

LOUIS BEWITT

198 First Ave., Milwaukee, Wis.

POSESTNIKI OBUBOŽANI VSLED VOJNE SO VSTANO- VILI INTERNACIONALO

Curih, Švica — Das Volksrecht poroča, da se je v Curihu vstano- vilo mednarodno društvo za vars tvo privatnih lastnin. Ta organi- zacija ni, kot so navadne unije posestnikov, da bi se bojevale proti delavstvu ali socialističnim organizacijam, ampak proti vlad- dam vojujočih se držav. Tako "brezdomovinski" so postali ti prejšnji patriotje, da zbirajo v sovražnih državah bogatine, ki so trpeli vsled zaplenitve vojujo- čih se vlad, da se združujejo pro- ti svojim lastnim vladarjem.

Organizacija sestoji iz bogati- nov, ki so imeli investiran denar v tujih državah, ko je izbruhni- la vojna. Ta posestva so bila kon- fiscirana od raznih sovražnih vlad. Sedaj pa francoski in an- gleški kapitalisti, ki so trpeli na ta način, se zavezujejo med seboj da zahtevajo od svojih vlad povr- nitev konfisciranih posestev svo- jim nemškim "sovražnikom" in obratno, da bodo Nemci, katerih posestva so bila zaplenjena v Angliji in Franciji, omehčali nemško vladu, da povrne fran- coska in angleška posestva. Nova organizacija že ima lepo število članov iz vseh različnih vojujo- čih se držav. Pridružili so se jim tudi ugledni advokati. Uporabi- li bodo celo najskrajnejša sreds- tva, ako ne drugače, tudi veleiz- dajstvo, da dosežejo svoje name- ne.

Tajnik te organizacije je izja- vil napram zastopniku švicars- kega socialističnega časopisa, da se bodo člani bojevali za svojo sveto pravico, da dobe posestva nazaj in da bi celo podpirali mo- ne revolucije, ako bi ne pomaga- la nobena druga sredstva. Ko se mu je povedalo, da socialisti odo bravajo revolucijo napram pri- vatnemu kapitalu, toda ne revolu- cije privatni kapital dobiti nazaj, je tajnik odgovoril, da upa, da bodo socialisti pomagali obuboža- nemu doseči pravico. "Medna- rodno društvo za varstvo privat- nega posestva je za čisto huma- niteto in pravico", je menil taj- nik. "Socialistično časopisje bo moralo to priznati, kajti bilo je vedno na strani pravice in pra- vičnosti".

Zastopnik je sprejel ta nena- vadni kompliment iz tega vira ter zapustil društvo propadlih ka- pitalistov svoji usodi.

PRETEP NA KARI

Ko so se vračali piknikarji v nedeljo zvečer domu na kari Chi- cago - Milwaukee, se je pričelo oporekanje med kondukterjem in potniki, ki so ga imeli malo pre- več pod klobukom. Pri First ave in Garden st je temu sledil pre- tep prost za vse, katerega se je udeležilo mnogo potnikov. Posle- dica je bila, da jih je moralo ro- mati precej na sodišče in za o- mrežena okenca.

DULUTH JE POSTAL SUH

Pri volitvah v ponedeljek so suhači zmagali s 315 glasovi ve- čine od oddanih 16.000. Sosedno mesto Superior je volilo suho že na pomlad.

KRALJI IN CESARJI BODO POSTALI STARA ŠARA

Nikolaj Velimirovič, profesor teologije v Belgradu, ki se sedaj nahaja v Londonu je prerokoval odslopitev evropskih kronanih glav po kočani vojni. Njegova iz- java se glasi:

"Ako bo posredovala pri skle- panju miru Amerika, bo postala Nemčija republika.

"Woodrow Wilson ima več ra- zuma, kot vsi kralji in cesarji skupaj v Evropi. Njegov humani zem ni površen, da bi pridobil nizkotno popularnost.

"Tako visoko nadarjen vladar mora uplivati neznansko pri mi- rovnem zborovanju. Navzočnost ameriških poslanikov pod enaki- mi pogoji kot zavezniški, bi za- mogli spremeniti zgodovino sve- ta za prihodnjih pet sto let.

"Zavezniške vlade se strinjajo tihoma, da bodo Hohenzollerji se morali prestolu odpovedati. Autokratična Nemčija bi bila za vedno vulkan v sredini Evrope, dvakrat nevaren zaradi organizi- ranega sovraštva.

"Demokatična Nemčija je pri- pravljen za revolucije — bolj pripravljena kot sluti svet.

"Vzlic najstrožje cenzure jim kliče Liebknecht "Konec vojni!" Kajti Nemčija je najbolj socija- listična država.

"Kljub autokratičnega nad- vla darja je Nemčija nacionalizirala (podržavila) svoje železnice, spre- jela mnogo zavarovalniških za- konov, tisoče zakonov za delavce itd. Bebel je smatral sedanjo ge- neracijo Nemcev, da socializem znači moč kakor tudi protest.

"Neznosne ekonomične razme- re so se neizogibno poostrele vsled vojne. Danes izjavljajo nemški social demokrati javno, da je njihov namen utrditi sta- lišče naroda za oni dan, ko bo proletariat vzel v roke dinastič- no vprašanje — in odslovil kaj- zerja.

"Nemci niso krviželjen narod; vsi možki sovražijo vojno, celo taisti, ki postanejo vsled vojne bogati in znameniti. V teku 23 let, kar sem bil s srbsko armado, nisem našel nikoli nobenega, ki bi bil želel vojno. Samo ti občudu- jejo vojno, kateri jo opazujejo hladnokrvno od daleč.

"Nemčija je zrela za republi- kansko vladu. Francija bi jo potr- dila in Rusija, Angleška in Ita- lija bi se zamogle pridobiti, če ameriško posredovanje pripomo- re ameriškim delegatom v mirov- no zborovanje.

"Srbija, mala Amerika na Bal- kanu, si želi takšno posredovanje. Mi Srbi smo demokratičen narod, brez aristokracije, brez velikih zemljiških posestnikov, brez naslovov in brez trustov. V začetku naše zgodovine smo volili naše voditelje.

"Mir bo napravil Srbijo najbr- že republiko. Potem bodo zatira- ni narodi Avstrije osvobojeni. Po tem bo svobodna Češka, svobod- na Ogrska, svobodna Poljska, (Kje so pa Slovenci?) — vse re- publike, s svobodno Nemčijo. To bo velika dobrota, katero bo ro- dila največja vojna."

ženitovanjsko dovolilo je vzel A. Novak, ki se bo poročil z gđ. Matilda Šerko.

NOV OBČINSKI TRG

Novi občinski trg, na vogalu Second in National ave, zraven Kroegerja, je bil otvorjen sloves- no v soboto zvečer z godbo, umet- nim ognjem in govori.

Na trgu je prostora za 67 vo- zov. Pričakuje se, da bode trg velike koristi za prebivalstvo, ker se bo lahko kupilo sveže far- merske pridelke naravnost od pridelovatelja.

KAZNOVANA ŽELEZNIŠKA DRUŽBA

Chicago & Northwestern že- leznica je bila kaznovana s \$250, ker je štiri svoje mašinsti in kurjače zaposlila nepretrgoma čez 16 ur. Delati so morali po 24 ur. Po postavi ne sme nobeden železniški uslužbenec delati več kot 16 ur nepretrgoma.

AVTOMOBILSKA UZMOVIČA

J. Lorraine in L. G. Burnett sta prišla iz Chicaga ter sta u- kradla v Milwaukee automobil, ki je bil oglaševan v časopisih, da je na prodaj. S svojim plenom sta jo odkurila v Lima, Ohio, kjer jih je prijel tajni detektiv in izročil milwauškemu sodišču. Za svojo delo sta prejela vsaki dve leti v poboljševalnico.

življenje je igra dajanja in vzemanja — z več vzemalci kot dajalci.

ZAHVALA

Vsem prijateljem in znancem se najiskreneje zahvaljujem za izkazano prijaznost in cvetlice moji soprogi za časa njene bolez ni v bolnišnici, katero bo zapus- tila v nedeljo dne 25. t. m.

Upam, da se bo zdravje kmalu povrnilo popolnoma.

Vsem zahvaljujoči
Frank Bačun

CAMER & MASON

Painters & Decorators

Slovenski slikar

624 NATIONAL AVE

DELO TRPEŽNO, ZA KA- TERO GARANTIRAM

Cena nizka

Vprašajte nas za proračun

FERKO BROS.

Mesarija

Vedno sveže in prekajeno meso kakor tudi klobase do- mačega izdelka.
Lepa perutnina

MALI OGLASNIK

Za enkratno priobčenje 3 cente za vsako vrsto. Najmanj 10 c. za enkrat.
Na mesec stane vrsta 10 centov.

NOVE OBLEKE po meri in nizki ceni do- bite pri J. KRAINC, 296 GROVE STREET.

PRODA SE v najlepšem kraju naselbine hi- ša pod lastno ceno. J. ERMENC, 288 Grove St

HIŠA Z ENIM AKROM zemlje se prodaja Cena \$1500. Naplacišilo \$200 in \$10 na mesec. Vprašajte na upravništvo (TMO) 296 Grove St.

NOTARSKA DELA vam izvrši hitro in po ceni J. ERMENC, 288 GROVE ST. Tolmač pri sodiščih.

SLOVENSKA IZKUŠENA

BABICA

IN

BOLNIŠKA

POSTREŽNICA

TEREZIJA
313—3rd AVE

M. KRAPSHE.
TELEFON HANOVER 1605

Želimo Vas, da se zainteresirate osebno v NAŠO trgovino. Upoštevajte pred- nosti, ki so v VAŠ dobrobit in za VAŠO ugodnost
Naši uslužbenci, zaloga in vse naprave so Vam na razpolago in vse kar kupite tukaj, je prodano pod pogojem, da je pravično v količini, v kakovosti in v ceni; ako pa ni kaj PRAV, Vam naredimo takoj prav.

FERDINAND GLOJEK

PRVOVRSTNA MESARIJA IN GROCERIJA

453 — 53rd AVENUE, WEST ALLIS. TELEFON WEST ALLIS 363-X

SLOVENSKI URAR IN ZLATARJ
V ZALOGI IMAM VSE VRSTE ZLAT- NINO IN SREBNINO TER URE, URE BUDILKE, ZAPESTNICE ITD.

Popravljam ure vseh vrst po najnižjih cenah, hitro in dobro. Za vse jamčim.

FRANK VAČUN, 291 GROVE STREET

HRANITE!

Dolžni ste to samim sebi in svoji družini, da štedite. Ne šteje, kar Vi zaslužite, ampak kaj prihranite! Ako si nameravate postaviti svoj dom ali ako hoče- te, da bodo Vaši prihranki delali za Vas, obrnite se na nas in mi Vam razložimo, kako bo Vaš denar delal za Vas.

Začnete lahko vsaki dan od 25 centov naprej na teden. Odprto tudi po večerih.

LINCOLN AVENUE LOAN & BLDG. ASS.

Office: 556 LINCOLN AVE blizu FIFTH AVE

Družba je inkorporirana po postavi države Wisconsin ter je pod nadzorstvom bančnega pregledovalca.

VARUJTE SE NEPRILIK!

Ako hočete poslati denar v stari kraj, ne pozabite, da vam to opravi najsigurneje rojak, ki je že osem let v tem poslu ter ima zadostno izkušnjo.

Cene so nizke

JOZEF TRATNIK, 268 FIRST AVENUE.

POZOR SLOVENCIM IN HRVATI

Po zelo nizki ceni prodam trgovino z manufak- turnim blagom (Gents Furnishings) ter dam tudi lease. Najemnina je nizka. Kdor želi pričeti s trgo- vino, se mu nudi sedaj najlepša prilika v središču slovenske naselbine.

Pišite ali pa osebno vprašajte pri

JOHN ERMENC

288 Grove St., lastnik.

Zahtevajte vedno po- vsod le naše domače, fine in prijetno dišeče HAVANA cigare, BALKAN, BRITA- NICA, REGALITAS, HIN- DERBURG, izdelane iz naj- boljega TOBAKA, katere dela vaš rojak
FRANK PERSHE
278 GROVE STREET

SLOVENSKI FARMER

10,000 akrov zemlje je na- daj v državi Wisconsin. Zemlja se nahaja zraven železniške proge. Na- mlja leži v najrodovitejšem kraju te države.

Odplačilo zemlje je najju- še. Za nadaljne podrobnosti obrnite na

MAROHNIČ in MILANO

124 - 5th STREET

BLIZU UNION POSTAL

TELEFON GRAND ST.